

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 Heeft het vrijwilligerswerk toekomst?

1 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

- maatschappelijk belang van vrijwilligerswerk beargumenteerd met behulp van kernconcept sociale cohesie 1
- maatschappelijk belang van vrijwilligerswerk beargumenteerd met behulp van kernconcept sociale ongelijkheid 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- sociale cohesie
Vrijwilligerswerk biedt mensen de mogelijkheid zich **actief in te zetten** en zo uiting te geven aan **hun solidariteit en betrokkenheid bij andere mensen** of de samenleving als geheel. Vrijwilligerswerk vergroot dus de sociale cohesie in een samenleving 1
- sociale ongelijkheid
Veel vrijwilligers werken voor organisaties die in Nederland of in de wereld armoede bestrijden of voor organisaties die **de levenssituatie van mensen uit lagere sociale klassen willen verbeteren** (bijvoorbeeld de Voedselbank). Voor de maatschappij is het belangrijk dat mensen zich inzetten voor **anderen die minder kansen of mogelijkheden hebben**. Vrijwilligerswerk kan daardoor bijdragen aan het verkleinen van sociale ongelijkheid 1

2 maximumscore 1

een juist antwoord bevat:

twee aspecten van het 'freeriders'-probleem die zich voordoen bij vrijwilligerswerk zoals in speeltuinen en buurthuizen

voorbeeld van een juist antwoord:

- Bij het realiseren van een collectief goed als een speeltuin of buurthuis is het voor een individu voordeliger om **niet** mee te werken,
- want het individu profiteert toch van de inspanning van anderen. / Ook personen die geen bijdrage leveren, maken gebruik van de gemeenschapsvoorziening.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen als beide aspecten genoemd zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
3	<p>maximumscore 1 voorbeeld van een juist antwoord: Om het 'freeriders'-probleem op te lossen is vaak een overheid nodig, omdat deze iedere burger kan dwingen (het gezag / (gelegitimeerde) macht heeft) een bijdrage te leveren aan het realiseren van collectieve goederen, bijvoorbeeld door belastingen te innen of burgers mee te laten betalen aan gemeenschapsvoorzieningen.</p>	
4	<p>maximumscore 2 een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="322 775 1362 846">• juiste hypothese die uit de tekst is af te leiden en die als een hypothese/verwachting (en niet als een vraag) is geformuleerd 1 <li data-bbox="322 853 1362 1037">• onafhankelijke variabele en afhankelijke variabele uit de formulering moet blijken dat het variabelen zijn en geen constanten; en dat de afhankelijke variabele datgene moet zijn dat wordt verklaard en de onafhankelijke variabele datgene dat de verklaring biedt 1 <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="322 1081 1362 1227">• hypothese Volwassenen die op protestantse scholen hebben gezeten, verrichten vaker vrijwilligerswerk dan volwassenen die op niet-protestantse scholen hebben gezeten 1 <li data-bbox="322 1234 1362 1384">• Onafhankelijke variabele: wel of niet op protestantse scholen hebben gezeten. Afhankelijke variabele: al dan niet vrijwilligerswerk doen / de mate van vrijwilligerswerk 1 	
	<p><i>Opmerking</i> Het tweede scorepunt alleen toekennen als beide variabelen juist zijn.</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

5 maximumscore 4

een juist antwoord bevat:

• het aangeven van een juist verband tussen kenmerken van het kernconcept cultuur en gegevens uit tekst 2 • het aangeven van een juist verband tussen kenmerken van het kernconcept socialisatie en gegevens uit tekst 2	2 2

voorbeeld van een juist antwoord:

• cultuur
Een school die vrijwilligerswerk wil stimuleren zou een schoolcultuur moeten creëren met gemeenschappelijke opvattingen/idealën, waarden en normen zoals het benoemen van gemeenschappelijke waarden en gedeelde idealen (r. 54-58) of waarin de norm is dat leerlingen vrijwilligerswerk verrichten (r. 45-46).
(Cultuur is het geheel van voorstellingen, uitdrukkingsvormen, opvattingen, waarden en normen die mensen als lid van een groep of samenleving hebben verworven.) • socialisatie
Scholen stimuleren vrijwilligerswerk indien docenten leerlingen opvoeden in de gedeelde opvattingen, normen en waarden van de schoolcultuur zoals reflecteren op wat leerlingen wel of niet kunnen doen voor de gemeenschap (r. 49-51) of het bijbrengen van maatschappelijk engagement (r. 63-64).
(Via socialisatie maken individuen zich de cultuur eigen van een groep of samenleving.)	2 2

Opmerkingen

Wanneer alleen kenmerken van het kernconcept cultuur worden genoemd dan 1 scorepunt toekennen.

Wanneer alleen kenmerken van het kernconcept socialisatie worden genoemd dan 1 scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
6	maximumscore 1 Vrijwilligerswerk wordt gemiddeld meer door autochtonen gedaan (35%) dan door niet-westerse allochtonen (22%).	
7	maximumscore 2 een juist antwoord bevat: <ul style="list-style-type: none"> • het noemen van een reden waarom er geen causaal verband is: afkomst hoeft geen oorzaak te zijn • het aangeven dat er andere verklarende factoren voor vrijwilligerswerk kunnen zijn voorbeeld van een juist antwoord: <ul style="list-style-type: none"> • Er is geen causaal verband want het autochtoon of allochtoon zijn hoeft niet de oorzaak te zijn voor het doen van vrijwilligerswerk • Er zijn andere factoren die kunnen verklaren waarom bijvoorbeeld niet-westerse allochtonen gemiddeld veel minder vrijwilligerswerk (22%) doen dan autochtonen (35%) (zoals opleiding) 	1 1 1 1
8	maximumscore 3 een juist antwoord bevat: <ul style="list-style-type: none"> • juiste interpretatie van tabel 2 • juiste interpretatie van tabel 3 • juiste conclusie voorbeeld van een juist antwoord: <ul style="list-style-type: none"> • Tabel 2: Er zijn procentueel méér kerkgangers die vrijwilligerswerk verrichten (zowel regelmatig als enig) dan mensen die niet naar de kerk gaan (buitenkerkelijk) • Tabel 3: In de toekomst neemt het percentage van de bevolking dat tot een kerkelijke gezindte behoort af: bijvoorbeeld rooms-katholiek van 17% in 2000 tot 11% in 2015 (geschat). / Het percentage van de bevolking dat protestants is, neemt af van 12% tot 6% in 2015 (geschat) • Omdat leden van de kerken meer vrijwilligerswerk doen dan niet-kerkleden en het aantal kerkleden in de toekomst zal afnemen, zal het aantal vrijwilligers in de toekomst ook afnemen 	1 1 1 1 1 1

Vraag	Antwoord	Scores
9	<p>maximumscore 4</p> <p>een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een juiste omschrijving van rationalisering • het aangeven van een juist gevolg van rationalisering • een juiste omschrijving van individualisering • het aangeven van een juist gevolg van individualisering 	
	<p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <p>rationalisering</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de moderne samenleving is het wetenschappelijke wereldbeeld dominant geworden • gevolg: Er is daardoor minder ruimte voor religie om overkoepelende waarheden over te dragen. De dominante rol die de religie vroeger speelde, is daardoor sterk teruggedrongen, wat ook gevolgen heeft gehad voor het lidmaatschap van de traditionele kerken. Dit aantal is sterk afgenomen 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
	<p>individualisering</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de moderne samenleving is het individu steeds vrijer geworden om zijn leven naar eigen inzicht vorm te geven • gevolg: Dit betekent dat een individu niet automatisch lid is van een bepaalde kerk, niet vanzelfsprekend het geloof overneemt van zijn/haar ouders, maar zelf kiest wat hij/zij gelooft en/of lid wil zijn van een kerk. Het gevolg is een daling van het aantal lidmaatschappen / kerkgangers van traditionele kerken 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2 Identiteit in de polder

10 maximumscore 3

een juist antwoord bevat:

- drie kenmerken van een 'window of opportunity' van het stromenmodel van Kingdon 1
- het aangeven van een voorwaarde voor het ontstaan van beleid volgens dit model 1
- toepassen van dit model als verklaring van het niet doorgaan van de fusieplannen 1

Opmerking

Wanneer één of twee kenmerken van een 'window of opportunity' wordt of worden genoemd dan geen scorepunt toekennen.

voorbeeld van een juist antwoord:

- 'window of opportunity' van het stromenmodel van Kingdon: 1
 - Beleid wordt gevormd als voldoende politieke beslissers ervan overtuigd zijn (1)
 - dat bepaalde problemen (2)
 - met behulp van een bepaalde oplossing/reeks oplossingen (3) aangepakt moeten worden.
- voorwaarde: 1
Als deze stappen **niet** samenvallen dan komt er geen beleid
- verklaring: 1
Er komt geen beleid omdat een 'window of opportunity' niet heeft plaats gevonden,
want de **problemen die de minister noemt** (2): er is te veel bureaucratie, het grote aantal politici en bestuurders kost te veel geld (r. 9-14 van tekst 4) en de **oplossing die hij voorstaat** (3): fuseren van de drie provincies
worden **niet gedeeld door andere politieke beslissers** (1): provincies en veel politieke partijen zijn tegen de fusieplannen (r. 15-17 van tekst 4) / Provincie Noord-Holland en Utrecht wijzen de fusieplannen af (tekst 3)

11 maximumscore 1

De provincies kunnen de plannen **niet** tegenhouden, want (één van de volgende):

- het parlement heeft de uiteindelijke macht: als de Tweede én Eerste Kamer voor de plannen stemmen, gaan de plannen door.
- provincies genieten een beperkte zelfstandigheid, staan onder toezicht van hogere overheden en worden geacht besluiten van een hogere overheid loyaal uit te voeren.

Vraag	Antwoord	Scores
12	<p>maximumscore 2 een juist antwoord bevat: toepassing van de rationele keuzebenadering - actoren wegen baten en kosten van een verandering in de samenleving tegen elkaar af - op het doorgaan van de fusieplannen.</p> <p>voorbeeld van een juist antwoord: De fusieplannen zouden doorgaan als de belangrijkste actoren (provincies, politici / politieke partijen in het parlement) verwachten dat de opbrengsten van de verandering (beter bestuur, betere besluitvorming, goedkoper) opwegen tegen de kosten of de nadelen (de plannen zijn te grootschalig, burgers komen verder af te staan van het bestuur van de nieuwe provincie, verlies identiteit van de eigen provincie).</p> <p><i>Opmerking</i> Wanneer alleen de kern van de rationele keuzebenadering wordt genoemd slechts 1 scorepunt toekennen.</p>	
13	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een steekproef moet representatief zijn • Dat wil zeggen dat een steekproef qua samenstelling overeenkomt met kenmerken van de onderzoekspopulatie (alle inwoners van Utrecht) 	<p>1</p> <p>1</p>
14	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • eis van betrouwbaarheid • Dit bereikt de onderzoeker indien de enquêtevragen voor de respondenten ondubbelzinnig zijn. (Dan is er de garantie dat bij herhaling van het onderzoek dezelfde meetresultaten worden verkregen.) <p>of</p> <ul style="list-style-type: none"> • eis van validiteit • Het onderzoek voldoet aan de eis van validiteit indien de enquête meet wat de onderzoeker wil meten 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

15 maximumscore 1

een juist antwoord bevat:

juist gebruik omschrijving identiteit en voorbeeld

voorbeeld van een juist antwoord:

- Identiteit van Flevoland: **het beeld dat mensen over** Flevoland hebben of het **beeld dat burgers** van Flevoland **anderen voorhouden** of hoe mensen dat **beeld beleven**.
- Bijvoorbeeld: bewoners uit Flevoland hebben het idee dat zij hun provincie eigenhandig hebben opgebouwd. (r. 33-35).

Opmerking

Geen scorepunt toekennen indien alleen de omschrijving of alleen een voorbeeld genoemd is.

16 maximumscore 1

De visie van Stengs komt overeen met de school van verzonnen verhalen en mythen want Stengs zegt dat identiteit een constructie is. Mensen gaan erin geloven dat ze verbonden zijn met een bepaalde plek (r. 24-26). / Mensen geloven dat zij het landschap van hun provincie eigenhandig hebben opgebouwd (r. 33-35). / Het creëren van het Pieperfestival is een voorbeeld van 'invented tradition' (r. 39-41).

Opmerking

Geen scorepunt toekennen aan alleen het noemen van de school van verzonnen verhalen en mythen

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

17 maximumscore 1

een juist antwoord bevat:

een juiste conclusie op grond van opvattingen van Stengs over sociale cohesie en een uitleg met verwijzing naar gegevens uit de tekst

voorbeeld van een juist antwoord:

Mensen hebben binding met Flevoland; er is sprake van sociale cohesie op het niveau van de provincie.

uitleg:

Door het zelfgecreëerde beeld van verbondenheid met een plek (r. 24-26) / het organiseren van een feest, het Pieperfestival (r. 38-41) worden de **bindingen met de provincie** en de **onderlinge bindingen tussen bewoners** versterkt, inwoners hebben **het gevoel deel uit te maken** van de provincie Flevoland.

Opmerking

Geen scorepunt toekennen wanneer alleen de conclusie wordt genoemd.

18 maximumscore 1

een juist antwoord bevat:

een juiste conclusie op grond van opvattingen van Vriend over sociale cohesie en een uitleg met verwijzing naar gegevens uit de tekst

voorbeeld van een juist antwoord:

De inwoners van Flevoland hebben weinig binding met de provincie Flevoland; er is sprake van weinig sociale cohesie.

uitleg:

Inwoners van Flevoland hebben **geen of weinig gedeeld wij-gevoel**, omdat een gemeenschappelijke geschiedenis ontbreekt (r. 68-70). Daardoor hebben inwoners van Flevoland weinig binding met de provincie. / De meeste Flevolandse wonen in Almere en Lelystad (r. 66-67). Deze bewoners hebben waarschijnlijk **meer binding met hun stad dan met Flevoland**.

Opmerking

Geen scorepunt toekennen wanneer alleen de conclusie wordt genoemd.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3 Een nieuwe klassenmaatschappij?

19 maximumscore 4

een juist antwoord bevat:

- een beschrijving van twee moderniseringsprocessen op economisch gebied (per proces 1 scorepunt) 2
- het aangeven van het gevolg: vraag naar hogeropgeleide werknemers 1
- een conclusie met betrekking tot sociale stijging 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- (moderniseringsproces 1:) De ontwikkeling van wetenschap en technologie leidde tot een hogere arbeidsproductiviteit (en op de langere duur hogere welvaart) 1
- (moderniseringsproces 2:) met als gevolg een steeds verdergaande arbeidsverdeling: er kwamen veel nieuwe (middenklassen)banen (vooral in de dienstensector) 1
- Veel van deze banen vereisten gespecialiseerde kennis en vaardigheden waardoor er grotere vraag kwam naar hogeropgeleide arbeidskrachten 1
- En deze vraag kon niet meer alleen door mensen uit de hogere sociale klasse worden vervuld. De mogelijkheden voor leden van de lagere en middenklassen werden vergroot om te gaan studeren. Door middel van een hogere opleiding konden zij sociaal stijgen op de maatschappelijke ladder 1

Vraag	Antwoord	Scores
20	maximumscore 4	
	een juist antwoord bevat:	
	• een juiste omschrijving van cultureel kapitaal	1
	• een juist gevolg van cultureel kapitaal voor opleidingsniveau	1
	• een juiste omschrijving van economisch kapitaal	1
	• een juist gevolg van economisch kapitaal voor opleidingsniveau	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	• Mensen van verschillende sociale afkomst hebben verschillend cultureel kapitaal, namelijk de kennis die men heeft als gevolg van opleiding en de levensstijl die men hanteert	1
	• (Dit heeft tot gevolg dat de opvoeding van hoger opgeleiden anders is dan de opvoeding van lager opgeleiden.) Hoogopgeleide ouders brengen hun kinderen kennis en competenties bij die meer aansluiten bij de vereiste schoolprestaties (bijvoorbeeld taalgebruik en woordenschat) en helpen hun kinderen doelbewust met het verbeteren van hun schoolprestaties (bijvoorbeeld helpen met huiswerk). Met als resultaat meer kansen op een hogere opleiding voor kinderen van hoger opgeleiden	1
	• Mensen van verschillende sociale afkomst verschillen in economisch kapitaal: onder andere geld, inkomen, bezittingen. Mensen met een hoge opleiding verdienen in de regel (veel) meer, hebben meer bezittingen dan lager opgeleiden, en wonen in wijken met grotere en dure koopwoningen	1
	• Door meer geld kunnen hogeropgeleide ouders bijvoorbeeld bijlessen betalen / hun kinderen naar privéscholen sturen of hulpmiddelen als computers aanschaffen. Daardoor hebben kinderen van hogeropgeleide ouders meer kansen op schoolsucces dan kinderen van lageropgeleide ouders	1

Vraag	Antwoord	Scores
21	<p>maximumscore 3</p> <p>een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het noemen van de sociaalwetenschappelijke benadering: het structureel functionalisme • de kern van het structureel functionalisme • het aangeven van de relatie tussen het ontstaan van nieuwe klassenmaatschappij en kernconcept sociale cohesie <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het structureel functionalisme • Volgens functionalisten is het gevoel van onderlinge verbondenheid / zijn de bindingen tussen de leden van de samenleving de kern van de samenleving • Vanuit deze benadering wordt het ontstaan van de nieuwe klassenmaatschappij vooral geanalyseerd voor wat betreft de gevolgen die deze nieuwe maatschappij heeft voor de sociale cohesie in de samenleving, namelijk de sociale cohesie wordt bedreigd: Bijvoorbeeld de groep hoger opgeleiden voelt zich minder verantwoordelijk voor het lot van de lager opgeleiden. / Mensen met een lage opleiding nemen minder deel aan de politiek en doen minder aan maatschappelijke participatie (vrijwilligerswerk) 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
22	<p>maximumscore 3</p> <p>een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het noemen van de sociaalwetenschappelijke benadering: de marxistische benadering • kern van de marxistische benadering • het aangeven van de relatie tussen het ontstaan van nieuwe klassenmaatschappij en kernconcept sociale ongelijkheid <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de marxistische benadering • Sociale ongelijkheid is voor de marxistische benadering de kern van de samenleving. Volgens de marxistische benadering berust ongelijkheid op machtsverschillen die het gevolg zijn van het feit dat mensen in verschillende mate over hulpbronnen als bezit, inkomen, culturele bagage en sociale contacten beschikken (waarmee zij in meerdere of mindere mate in staat zijn, daar waar met anderen geconcurrereerd wordt om schaarse en hooggewaardeerde goederen, een gunstig resultaat te bereiken) 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
	<ul style="list-style-type: none"> Er is sprake van een toename van de machtsverschillen tussen de lager en hoger opgeleiden. Deze sociale ongelijkheid krijgt het karakter van een 'nieuwe klassenmaatschappij'. Verschillen tussen (groepen) mensen (in dit geval het verschil in opleiding) leiden tot een nieuwe stratificatie (een sociale rangorde), waarbij de hoger opgeleiden over meer macht beschikken (op grond van bezit, inkomen, opleiding) dan de lager opgeleiden. / Verschillen tussen (groepen) mensen (in dit geval het verschil in opleiding) leiden tot een ongelijke verdeling van schaarse en hooggewaardeerde zaken. De mensen met een lage opleiding hebben minder geld, bezit, kansen om deel te nemen aan de samenleving. Hun kinderen hebben minder kansen dan mensen met een hoge opleiding 	1
23	maximumscore 6	
	een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> een uitleg van de relatie tussen groepsvorming en het democratiseringsproces 	2
	<ul style="list-style-type: none"> een uitleg van de relatie tussen groepsvorming en representatie 	2
	<ul style="list-style-type: none"> een uitleg van de relatie tussen representatie en macht 	2
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	groepsvorming en democratisering	
	<ul style="list-style-type: none"> groepsvorming: De arbeidersbeweging is ontstaan. Dit is een voorbeeld van groepsvorming: het ontstaan van relaties tussen mensen op grond van gemeenschappelijke belangen en idealen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> democratisering: Deze groepsvorming heeft democratisering afgedwongen. De burgers kregen in toenemende mate invloed op het bestuur van het land onder andere invoering van het algemeen kiesrecht (1919). / De burgers kregen politieke grondrechten zoals het actief en passief kiesrecht 	1
	groepsvorming en representatie	
	<ul style="list-style-type: none"> groepsvorming: Er ontstonden (socialistische) politieke partijen die de belangen van werknemers/arbeiders (of mensen van de lagere klassen) behartigden, dat wil zeggen er ontstaan relaties tussen mensen op grond van gemeenschappelijke belangen en idealen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> representatie: Politici van verschillende groepen in de samenleving ook die van de lagere klasse/arbeidersklasse kwamen in het parlement: deze politici komen op voor de belangen van mensen van de lagere klasse/arbeidersklasse 	1

Vraag	Antwoord	Scores
	<p>representatie en macht</p> <ul style="list-style-type: none"> representatie: Politieke partijen die de belangen behartigen van de arbeidende klasse (representatie) zijn geleidelijk in staat geweest om via het parlement sociale wantoestanden te bestrijden en veranderingen te bewerkstellingen die hebben geleid tot het ontstaan van sociale grondrechten en de verzorgingsstaat macht: Met andere woorden deze politieke partijen hadden het vermogen om bepaalde doelstellingen te bereiken. Ze hadden macht verkregen. Daardoor zijn de gevolgen van de oude klassenmaatschappij (armoede, slechte leefomstandigheden, geen sociale stijging) grotendeels verdwenen 	<p>1</p> <p>1</p>
24	maximumscore 2	
	<p>een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> een juiste hypothese die met de gegevens uit figuur 2 getoetst kan worden en die een hypothese/verwachting en niet als een vraag is geformuleerd een voorbeeld van een gegeven uit figuur 2 ter bevestiging van de hypothese 	<p>1</p> <p>1</p>
	<p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> Burgers met een lage opleiding doen minder mee aan politieke activiteiten dan burgers met een hoge opleiding. / Hoe lager burgers zijn opgeleid, hoe minder zij deelnemen aan politieke activiteiten Deze hypothese wordt bevestigd. voorbeeld van juist gegeven uit de tabel die de hypothese bevestigt: De percentages van personen die hbo of wetenschappelijk onderwijs hebben gevolgd, zijn bij alle politieke activiteiten veel hoger dan de percentages van personen met alleen basisonderwijs of vmbo 	<p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4 Conflict Noord-Korea en Zuid-Korea

25 maximumscore 3

Noord-Korea heeft een totalitair regime want:

- kenmerk 1: In een totalitair regime hebben de burgers geen invloed op de politieke besluitvorming.

gegeven uit tekst 7 (één van de volgende): Grote Leider Kim Il-sung heeft het politieke stelsel voor bijna een halve eeuw gevormd / stichtte een eenpartijstaat. (r. 17-20) / Een familiedynastie staat aan het hoofd van een gesloten, communistisch regime dat geen afwijkende meningen tolereert. (r. 29-32)

1

- kenmerk 2: In een totalitair regime heeft de leidende groep een duidelijke ideologie.

gegeven uit tekst 7: Kim Il-sung introduceerde de persoonlijke filosofie van Juche, of zelfredzaamheid, die de leidende ideologie werd voor de ontwikkeling van Noord-Korea. (r. 21-26) / Het regime is communistisch. (r. 5 of 31)

1

- kenmerk 3: In een totalitair regime wordt de bevolking min of meer permanent opgeroepen om het regime/de leider te ondersteunen.

gegeven uit tekst 7: Het militarisme is onderdeel van het dagelijks leven. (r. 7-8) / Het leiderschap is gestoeld is op persoonlijkheidscultus. (r. 34-35)

1

Opmerkingen

Geen scorepunt toekennen aan alleen het noemen van een totalitair regime.

Geen scorepunt toekennen wanneer alleen een kenmerk van een totalitair regime of alleen een gegeven genoemd zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
26	<p>maximumscore 4</p> <p>een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een beschrijving van twee kenmerken van het veiligheidsdilemma (per kenmerk 1 scorepunt) • toepassing van deze kenmerken van het veiligheidsdilemma op het conflict tussen Zuid-Korea en Noord-Korea (per toepassing 1 scorepunt) <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kenmerk 1: Het veiligheidsdilemma van nationale staten houdt in dat staten elkaar niet vertrouwen en voor de keus staan wel of niet bewapenen. Door niet te bewapenen maakt een staat zich machteloos en is het land niet veilig voor mogelijke agressie van een buurland. Omdat iedere staat voor zijn eigen veiligheid moet zorgen, kiest een land voor bewapenen. Dit is de enige manier om de eigen veiligheid van het land te waarborgen • kenmerk 2: Het buurland voelt zich daardoor bedreigd en gaat zich ook bewapenen. Er ontstaat een wapenwedloop die de spanningen tussen de betreffende landen vergroten. In plaats van dat de veiligheid van elk land groter wordt, neemt de onveiligheid tussen staten toe. Het dilemma is dat wat een land ook doet – niet bewapenen of wel bewapenen – zijn veiligheid bedreigd wordt • toepassing kenmerk 1: Noord-Korea en Zuid-Korea wantrouwen elkaar. Zuid-Korea ervaart de toenemende bewapening van Noord-Korea (zie tekst 7) als een bedreiging en het land reageert daarop met maatregelen om de defensie te versterken. Om zijn veiligheid te garanderen besloot Zuid-Korea een nieuwe raket te ontwikkelen (tekst 8) en komt samen met de VS met een nieuwe strategie om snel te kunnen reageren op nucleaire dreiging van Noord-Korea (tekst 9) • toepassing kenmerk 2: Er ontstaat een bewapeningswedloop tussen Noord-Korea en Zuid-Korea die het conflict tussen beide landen vergroot en die tot meer onveiligheid voor beide landen leidt. Het versterken van de defensie van Zuid-Korea leidt dus niet tot het vergroten van gevoelens van veiligheid 	<p>2</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
27	maximumscore 2	
	een juist antwoord bevat:	
	• kenmerken van cultureel relativisme	1
	• toepassing van kenmerken op de tekst (indien kenmerken cultureel relativisme juist zijn)	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	• De auteur sluit het meest aan bij het cultureel relativisme. Het cultureel relativisme houdt een relativisering van westerse waarden en normen in: onze eigen waarden en normen zijn niet algemeen geldig, gedrag van andere landen moeten we waarderen vanuit de cultuur van die landen	1
	• Volgens de auteur moeten we Noord-Korea van binnenuit begrijpen. Hij stelt dat indien het Westen geen pogingen doet de visie van Noord-Korea te begrijpen, een oplossing ver uit het zicht blijft (r. 47-49)	1
	<i>Opmerking</i> Geen scorepunt toekennen aan alleen het noemen van cultureel relativisme.	
28	maximumscore 3	
	een juist antwoord bevat:	
	• het noemen van sociaalconstructivistische theorieën	1
	• een uitleg van de overeenkomsten tussen tekst en theorie	2
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	• sociaalconstructivistische theorieën	1
	• De schrijver beschrijft vier veronderstellingen die volgens hem aan het beleid van Zuid-Korea en de VS ten grondslag liggen. Deze veronderstellingen zijn sociale constructies: het zijn door Zuid-Koreaanse en Amerikaanse beleidsmakers gedeelde ideeën/opvattingen over de situatie en de machtsverhoudingen in Noord-Korea op grond waarvan zij betekenis geven aan ontwikkelingen in Noord-Korea en de politiek van Noord-Korea. Deze ideeën bepalen het gedrag van Zuid-Korea en de VS tegenover Noord-Korea	2
	<i>Opmerking</i> Wanneer alleen de inhoud van de sociaalconstructivistische theorieën wordt genoemd dan 1 scorepunt toekennen.	

Vraag	Antwoord	Scores
29	maximumscore 2	
	een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> juiste interpretatie van een gegeven uit tekst 10 om Kim Jong-un als de ware leider te zien 	1
	<ul style="list-style-type: none"> uitleg van versterken van gezag door dreigende taal als gevolg van buitenlandse druk 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> De schrijver van tekst 10 stelt dat druk van buiten op het regime van Noord-Korea juist het regime in het zadel houdt (r. 22-23). De buitenlandse druk verschaft Kim Jong-un een legitimatie om het land te beschermen en zich te laten zien als de ware leider van het volk 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Om het beeld van een krachtige leider te bevestigen die niet buigt voor buitenlandse druk, maakt Kim Jong-un gebruik van dreigende taal. Door zijn dreigende taal gaan de burgers hem zien als de ware leider van de staat, die de burgers van het land beschermt. Door de burgers wordt zijn macht als legitiem ervaren: zijn gezag neemt toe 	1

Bronvermeldingen

tekst 1	bron: Civil society, Verkenningen van een perspectief op vrijwilligerswerk Civil society en vrijwilligerswerk I; p.201, redactie: Paul Dekker, Sociaal en Cultureel Planbureau, Rijswijk, 1994
tekst 2	bron: Trouw van 9 maart 2013, door James Kennedy
tabel 1	naar: vrijwilligers in meervoud, Civil society en vrijwilligerswerk 5, SCP, 2009. pag. 35
tabel 2	naar: Vrijwilligerswerk in meervoud, Civil society en vrijwilligerswerk 5, SCP 2009
tabel 3	naar: Toekomstverkenning vrijwillige inzet 2015, SCP, 2007
figuur 1	bron: http://www.nrc.nl/nieuws van 2 mei 2013
tekst 3	bron: http://www.nrc.nl/nieuws van 2 mei 2013
tekst 4	naar: http://www.telegraaf.nl/binnenland van 12 juni 2013; http://www.volkskrant.nl/vk/nl/ van 24 juli 2013; zelf samengesteld.
tekst 5	naar: artikel 'Sentimenten uit de polder' door Jurre van den Berg. Uit: Sociologie Magazine, jaargang 21, nummer 2 (2013), (bewerkt).
tekst 6	bron: dossier kloof hoog/laag opgeleiden; artikel in http://www.socialevraagstukken.nl/ ; Dieneke de Ruiter, Lotte van Vliet en José Manshanden, 27 april 2011
figuur 2	naar: Centraal Bureau voor de Statistiek, De Nederlandse samenleving 2010, Maatschappelijke participatie en vertrouwen, pag. 177; november 2010, Den Haag / Heerlen.
figuur 3	eigen beheer
tekst 7	naar: http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-pacific (vrij vertaald en bewerkt)
tekst 8	bron: NRC Handelsblad van 2 oktober 2013
tekst 9	bron: http://www.nu.nl/buitenland van 2 oktober 2013.
tekst 10	naar: artikel in NRC Handelsblad van 8 maart 2013; geschreven door Remco Breuker, historicus en hoogleraar Koreastudies aan de Universiteit Leiden.